

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Рудо
за период 01.01 - 31.12.2018. године**

Број: РВ063-19

Бања Лука, 19.11.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	5
	Извјештај о ревизији усклађености	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	11
	4. Набавке.....	13
	5. Припрема и доношење буџета.....	14
	6. Финансијски извјештаји.....	15
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	15
	6.1.1. Приходи и примици	16
	6.1.2. Расходи и издаци	18
	6.1.3. Буџетски суфицит	22
	6.1.4. Нето финансирање	22
	6.1.5. Разлика у финансирању	22
	6.2. Биланс успјеха	22
	6.2.1. Приходи	22
	6.2.2. Расходи.....	23
	6.2.3. Финансијски резултат	23
	6.3. Биланс стања.....	23
	6.3.1. Актива	23
	6.3.2. Пасива.....	29
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	30
	6.4. Биланс новчаних токова	30
	6.5. Временска неограниченост пословања	30
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	30
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	30

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијског извјештаја Општине Рудо који обухвата: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, годишњи финансијски извјештај Општине Рудо истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године, финансијску успјешност, токове готовине и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године Општина Рудо није организовала и извршила у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер није извршила правилно усклађивање физичког стања са књиговодственим вриједностима имовине, а попис потраживања није извршила на основу документације која одражава стварно стање потраживања.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Општина није сачинила Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2018. године у складу са чланом 123. ставови (3) и (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, јер није извршила консолидацију, односно укључивање контролисаних ентитета додавањем нето имовине/капитала из њихових биланса стања у Консолидовани биланс стања Општине Рудо, односно кориговањем позиција акција и учешћа у капиталу и трајних извора средстава (ЈП „Информативни центар“ Рудо).

Као што је наведено под тачкама 6., 6.1.3. и 6.1.5. извјештаја:

Буџетски суфицит је више исказан за најмање 34.703 КМ, због неевидентирања и погрешног евидентирања пословних промјена у вези: непореских прихода, издатака за нефинансијску имовину и расхода по основу коришћења роба и услуга, што није у складу са чланом 109. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим

политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и чланом 90 и 104. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

У извршењу буџета Општине Рудо за 2018. годину исказана је позиција – расподјела суфицита из ранијих периода у износу од 129.358 КМ, иако Одлука о расподјели утврђеног суфицита и неутрошених намјенских средстава за 2017. годину није била саставни дио буџета, како је дефинисано тачком 18 и 20. Упутства за утврђивање суфицита расположивог за расподјелу. Разлика у финансирању је више исказана за најмање 164.061 КМ.

Како што је наведено под тачком 6.2.3. извјештаја:

Финансијски резултат текуће године мање је исказан за најмање 238.211 КМ, због неевидентирања и погрешних евидентирања пословних промјена у вези: више исказаних непореских прихода, мање исказаних прихода обрачунског карактера, мање исказаних расхода обрачунског карактера и више исказаних расхода по основу коришћења роба и услуга, што није у складу са чланом 109. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, чланом 60. став (6) и 90. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и одредбама МРС ЈС 29 – Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање (параграф 67 и 72) и Упутства о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене.

Како што је наведено под тачкама 6.3.1.1., 6.3.1.2., 6.3.2.1. и 6.3.2.2. извјештаја:

Краткорочни пласмани више су исказани за 1.083.774 КМ, јер Општина Рудо није у складу са одредбама МРС ЈС 29 – Финансијски инструменти, признавање и одмјеравање (параграф 67 и 72) извршила процјену вриједности датих зајмова на дан билансирања и признала губитак усљед умањења вриједности пласмана.

Краткорочна потраживања су мање исказана за 20.628 КМ због погрешног евидентирања или неевидентирања пословних промјена (за услуге, камате и пореска потраживања) што није у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Краткорочна потраживања су исказана у већем износу за 36.400 КМ јер Општина Рудо није на дан билансирања вршила процјену наплативости доспјелих потраживања, како је дефинисано чланом 60. став (6) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају за наплату у року до године дана, мање су исказана за 32.728 КМ, а више финансијски резултат ранијих година.

Мање су исказана пореска потраживања и приходи обрачунског карактера за 53.518 КМ, корекција потраживања и расходи од усклађивања вриједности имовине мање су исказани за 161.295 КМ и спорна пореска потраживања су мање исказана за 296.050 КМ, јер нису призната и евидентирана у складу са Упутством о примјени МРС ЈС – 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

Акције и учешћа у капиталу и трајни извори средстава су мање исказани за 183.393 КМ, јер је извршено умањење у ГКТ до исказаног износа капитала који је исказан у обрасцу биланс стања Комуналног предузећа „Услуга“ а.д. Рудо на дан 31.12.2018. године.

Произведена стална имовина (јавна расвјета) је због неевидентирања мање исказана за 17.373 КМ, па су за наведени износ мање исказани издаци на име инвестиционог

одржавања, реконструкције и адаптације зграда и објеката и обавезе из пословања, а више буџетски суфицит и разлика у финансирању.

Исказане вриједности сталне имовине (јавне расвјете) су подцијењене за 289.834 КМ, а нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је прецијењена за 61.224 КМ, а обавезе из пословања су потцијењене за 228.610 КМ, јер у главној књизи трезора Општина Рудо није признала и исказала вриједност изграђене сталне имовине – јавне расвјете у износу од 274.950 КМ, по основу уговора о реконструкцији и одржавању јавне расвјете у општини кроз модел финансирања из уштеде електричне енергије и по уговору о набавци додатног материјала за реконструкцију јавне расвјете у износу од 14.884 КМ.

Као што је наведено под тачката 6.5. и 6.7. извјештаја:

Општина Рудо није у Напоменама уз финансијске извјештаје дала образложење везано за сталност пословања, што није у складу са MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја параграфи 15 (ц) и 38.

Напомене уз финансијске извјештаје Општине Рудо и образложења уз финансијске извјештаје које је саставила Јавна установа за туризам и спорт и Центар за социјални рад Рудо не садрже све потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и нису у потпуности објелодањене информације према захтјевима MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању цјелокупног нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о овим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник Општине Рудо је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 19.11.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с. р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Рудо за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Општине Рудо за 2018. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

Послије доношења буџета за 2018. годину вршене су реалокације буџетских средстава, а начелник Општине Рудо није полугодишње извјештавао Скупштину општине о извршеној прерасподјели буџетских средстава, како је дефинисано чланом 15. Одлуке о извршењу буџета општине за 2018. годину и у Извјештају о извршењу буџета за период 01.01-31.12.2018. године није дат преглед о извршеним прерасподјелама буџетских средстава, како је дефинисано чланом 20. тачка ј) Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. извјештаја:

Општина Рудо није у складу са тачком 2. Одлуке о комуналним накнадама, донијела рјешења о висини комуналне накнаде физичким лицима, који су власници стамбених простора и корисници објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње.

Скупштина општине Рудо није донијела Годишњи план утрошка средстава од концесионе накнаде, како је дефинисано чланом 32. став (5) Закона о концесијама.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. извјештаја:

Обрачун плата и других личних примања запослених у Општини Рудо, ЈУ Центар за социјални ради и ЈУ за туризам и спорт није вршен у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и Посебног колективног уговора за запослене у области социјалне заштите Републике Српске. Неусклађености се односе на висину коефицијената и на обрачуне плата.

Скупштина општине Рудо је 26.02.2018. године донијела Одлуку о подстицајима у запошљавању у износу од 100.000 КМ, наведена позиција није одобрена буџетом за 2018. годину, а извршена је у износ од 51.511 КМ. Дио средстава на име субвенција за запошљавање је додијељен мимо критеријума који су дефинисани Одлуком о подстицајима за запошљавање у 2018. години.

За додјелу једнократних новчаних помоћи по разним основама у најмањем износу од 40.000 КМ нису успостављени критеријуми, као и за додјелу једнократних новчаних помоћи у Центру за социјални рад Рудо у најмањем износу од 12.000 КМ.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник Општине Рудо је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Рудо, обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Рудо.

Бања Лука, 19.11.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с. р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза проводи у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (чланови: 3., 12., 17 и 19);
- 2) Консолидовани биланс стања сачињава у складу са чланом 123. ставови (3) и (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 3) у Извјештају о извршењу буџета исказују позиције о расподјели суфицита и неутрошених намјенских средстава, само ако су наведене позиције саставни дио буџета, односно ребаланса буџета, како је дефинисано тачком 18 и 20. Упутства за утврђивање суфицита расположивог за расподјелу;
- 4) евидентирање пореских потраживања врши у складу са Упутством о примјени МРС ЈС – 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) и другим рачуноводственим прописима;
- 5) признавање и вредновање нефинансијске имовине врши у складу са захтјевима МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема и изврши анализа у вези признавања и исказивања вриједности изграђене сталне имовине – јавне расвјете;
- 6) у Напоменама уз финансијске извјештаје Општине Рудо и буџетских корисника (који су у саставу ГКТ) објелодањују информације у складу са захтјевима МРС ЈС и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се директорима Јавних установа Центар за социјални рад и Установи за туризам и спорт Рудо да обезбиједи да се:

- 7) попис имовине и обавеза проводи у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза и успоставе помоћне књиге, како је дефинисано чланом 27. Закона о трезору.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 8) донесу или ускладе интерна акта сходно дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и да се донесена интерна акта и други прописи досљедно примјењују;
- 9) дефинишу коефицијенти за обрачун плате за начелнике одјељења, како је дефинисано чланом 6. став (6) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- 10) додјела средстава за субвенције у запошљавању врши у складу са утврђеним критеријумима и дефинишу правила и критеријуми за додјелу помоћи по разним основама и пропише форма извјештаја.

Препоручује се Скупштини општине да:

- 11) у складу са својим надлежностима доноси: стратегију, годишњи план утрошка намјенских средстава, као и планове за капиталне инвестиције и одлуке у складу са одобреним средствима у буџету.

Препоручује се директорима Јавних установа Центар за социјални рад и Установи за туризам и спорт Рудо да обезбиједје да се:

- 12) интерни акт којим су дефинисане плате и друга лична примања запослених усклади са Посебним колективним уговором за запослене у области социјалне заштите Републике Српске и Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- 13) дефинишу правила и критеријуми за додјелу помоћи по разним основама, као и додјелу средстава за спорт, пропише форма извјештаја и контрола врши у складу са тим.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Одлука о извршењу буџета Општине Рудо за 2018. годину;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о раду;
- Закон о доприносима и Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса;
- Закон о порезу на доходак и Правилник о примјени Закона о порезу на доходак;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Посебни колективни уговор за запослене у области социјалне заштите Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о уређењу простора и грађењу;
- Закон о шумама;
- Закон о водама;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о концесијама;
- Закон о накнадама за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије;
- Закон о заштити од пожара;
- Закон о комуналним таксама;
- Закон о спорту и Правилник о категоризацији спортова у Републици Српској;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору;
- Одлука о комуналним накнадама;
- Одлука о подстицајима за запошљавање у 2018. години;
- Правилник о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Рудо (у даљем тексту: Општина) заузима површину од 344 км². Према попису становништва из 2013. године, на подручју Општине је насељено 7.963 становника. Општина је територијално организована у 10 мјесних заједница. Скупштина општине је у 2018. години усвојила Стратегију развоја општине за период 2018 – 2027. година („Службени гласник општине Рудо“, број 12/18).

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Статутом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16) и другим важећим прописима, којима су дефинисана подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања.

Органи Општине су Скупштина и начелник. Скупштина општине је орган одлучивања и креирања политике, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти.

Средства за рад Општине у 2018. години обезбијеђена су из: пореских и непореских прихода; грантова; трансфера између буџетских корисника; примитака од нефинансијске имовине и осталих примитака.

Ревизијом је обухваћен консолидовани финансијски извјештај Општине који укључује финансијске извјештаје општинске управе и буџетских корисника (Јавних установа): Центра за социјални рад; ЦКПД „Просвјета“, Установе за туризам и спорт (који се финансирају из буџета Општине у потпуности) и Средњошколског центра и Народне библиотеке „Просвјета“ Рудо (који се финансирају једним дијелом из буџета Општине).

Општина је за 2018. годину сврстана у категорију изразито неразвијених јединица локалне самоуправе.

На Нацрт извјештаја оведеној финансијској ревизији Општине за период 01.01 - 31.12.2018. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је у току 2017. године преглед статуса препорука датих у Извјештају о ревизији Консолидованих финансијских извјештаја за кориснике буџета Општине Рудо за 2014. годину. Према Извјештају о спровођењу препорука (ИП015 - 17 од 21.12.2017. године) Општина је од укупно 11 датих препорука провела 6 препорука, 3 је дјелимично провела, а двије препоруке нису проведене.

За дјелимично проведене препоруке образложења су дата у тачки: 3., 6.6. и 6.7. извјештаја, а односе се на: провођење пописа имовине и обавеза; судске спорове и Напомене уз финансијске извјештаје.

Препоруке које нису проведене односе се на то да Општина није: вршила анализу и процјену наплативости доспјелих потраживања; евидентирала пореска потраживања из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима и успоставила аналитичке евиденције дугорочних кредита (тачка 6.3.1.1. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Доношењем интерних аката: Статута Општине, Одлуке о оснивању Општинске управе, Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста, Правилника о интерним контролама и интерним контролним поступцима и других аката створене су претпоставке за успостављање система интерних контрола.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи систематизовано је 31 радно мјесто за 34 извршиоца, а на дан 31.12.2018. године запослена су 35 извршиоца (1 извршилац на одређено вријеме). Запослена су и 3 функционера – начелник, замјеник начелника Општине и предсједник Скупштине општине, док потпредсједник Скупштине своју функцију обавља волонтерски. Током 2018. године, радни однос је престао за предсједника Скупштине и након проведених активности именован је поново предсједник Скупштине општине. У радни однос након спроведене процедуре јавног конкурса примљена су 4 приправника.

Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима донесен је у 2017. години и исти није усклађен са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16) што није у складу са чланом 59. наведеног закона. Поменути правилником дефинисани су: административни и рачуноводствени интерни контролни поступци, поступци процјене ризика, информисања, комуникације и надгледања. Код поступака процјене ризика наведено је да се на основу административних и рачуноводствених интерних контролних поступака који су утврђени овим правилником, утврђују поступци и активности са средњим и високим ризиком и поступци надгледања, а исто представља редовне пословне активности, а не контролне поступке. Ревидирани нижи буџетски корисници немају интерни акт, којим је уређен систем интерних финансијских контрола.

На основу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17) Општина је:

- донијела Одлуку којом је именовала одговорно лице које је задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле;
- доставила Централној јединици за хармонизацију полугодишњи и годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола;
- донијела план за успостављање финансијског управљања и контрола.

Општина није уредила систем интерних контрола према одредбама наведеног закона и упутства, јер није:

- донијела акт о управљању ризицима којим се уређују организациони циљеви и задаци, процјена ризика и управљање ризицима (члан 8. став 2 наведеног закона);
- дефинисала кључне пословне процесе и успоставила књигу пословних процеса (тачка 22. подтачке 3, 4 и 5. наведеног упутства);
- извршила анализу постојећих и на основу тога донијела нова правила и процедуре имајући у виду да је у протеклом периоду, дошло до значајних измјена у законској и подзаконској регулативи из различитих области (рачуноводствени прописи, финансијско извјештавање, финансијско управљање и контроле и др.).

Општина приликом сачињавања и објелодањивања података за годишње финансијске извјештаје у једном дијелу није поштовала усвојене рачуноводствене стандарде, рачуноводствена начела и принципе уредног књиговодства и није поштовала интерне рачуноводствене контролне поступке који омогућавају откривање

и спречавање погрешних пословних догађаја, како је дефинисано чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15), јер:

- није успоставила помоћну књигу за нефинансијску имовину и потраживања, како је дефинисано чланом 27. Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске“, број 28/13 и 103/15). Такође и ревидирани буџетски корисници нису успоставили наведене помоћне књиге;
- Правилник о обрачуна, наплати и контроли наплате јавних прихода („Службени гласник општине Рудо“, број 6/08) у једном дијелу није у примјени, јер исти није измијењен и допуњен у складу са важећим измјенама законске и подзаконске регулативе из области непореских прихода;
- пореска потраживања није евидентирала у складу са Упутством о примјени МРС ЈС – 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси);
- није на дан билансирања извршила процјену наплативости потраживања;
- имовину намијењену продаји (објекат) није класификовала у складу са члановима 42 - 45. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/16, 115/17 и 118/18);
- дио улагања у нефинансијску имовину у сталним средствима није евидентирала преко позиције – нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми, што није у складу са чланом 37 и 38. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;
- дио обавеза за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите није евидентирала у складу са чланом 81. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, већ је исте евидентирала као остале обавезе;
- дио невладиних организација које се финансирају путем гранта уз извјештаје о утрошку не достављају документацију за правдање средстава (фактуре, изводе, обрачуна итд), а из достављених извјештаја се не може утврдити намјенски утрошак средстава додијељених на пројектној основи;
- није донесена стратегија развоја локалних путева и улица у насељу и посебан акт о управљању, грађења и реконструкцији, што није у складу са чланом 13. (став 4) и чланом 16. (став 6) Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13);
- интерним актом је дефинисан начин обављања контроле нижих буџетских корисника који се финансирају из општинског буџета, а до завршетка ревизије од стране Општине није вршена контрола њиховог пословања.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се донесу или ускладе интерна акта сходно дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и да се донесена интерна акта и други прописи досљедно примјењују у дијелу који се односи на: успостављање и вођење помоћних књига; контролу буџетских корисника; извјештавање о утрошку намјенских средстава додијељених на пројектној основи и признавање и евидентирање имовине и обавеза у складу са важећим рачуноводственим политикама.

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи да се донесе стратегија развоја локалних путева и улица у насељу и акт о управљању грађења и реконструкцији локалних путева, улица у насељу и путних објеката на њима у складу са Законом о јавним путевима.

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године у Општини није организован и извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 - у даљем тексту: Правилник о попису), јер:

- прије започињања активности пописа имовине и обавеза, пописне листе из помоћних евиденција нису достављене на овјеру одговорном лицу за организацију и правилност пописа и тек након овјере достављене комисији за попис имовине и обавеза, како је дефинисано чланом 17. став (8) наведеног правилника;
- усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза није извршено на начин како је дефинисано чланом 3. Правилника о попису, већ је усклађивање физичког стања са књиговодственим вриједностима имовине извршено на основу исказаних вриједности у помоћним евиденцијама (пописне листе које се ручно формирају сваке године, реверси и помоћне табеле у Excel), јер Општина није успоставила помоћни програм за нефинансијску имовину;
- за утврђивање стварног стања потраживања комисија је користила књиговодствену евиденцију, а иста стања потраживања дијелом нису усаглашена, што није у складу са чланом 12. Правилника о попису. Тако пописана вриједност акција и учешћа у капиталу, пореских потраживања и коригованих потраживања није пописана и исказана у извјештају о попису на основу стварног стања, већ је пописана на основу књиговодственог стања;
- имовина на привременом коришћењу код других правних и физичких лица није унесена у посебне пописне листе, како је дефинисано чланом 19. Правилника о попису.

Наведене неправилности у вези пописа се односе и на ревидиране буџетске кориснике (ЈУ Центар за социјални рад и ЈУ за туризам и спорт Рудо).

Препоручује се начелнику Општине и директорима јавних установа (Центар за социјални рад и Установа за туризам и спорт) да обезбиједи да се попис имовине и обавеза проводи у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (чланови: 3., 12., 17 и 19).

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је у потпуности обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у тачкама: 4., 5., 6.1., 6.2., 6.3., 6.5., 6.6. и 6.7. извјештаја.

4. Набавке

Планом јавних набавки роба, услуга и радова за 2018. годину (са пет измјена и допуна) планиране су набавке у укупној вриједности од 838.431 КМ (без пореза на додату вриједност, у даљем тексту: ПДВ).

Набавке „Електрификација стамбених јединица расељених особа и повратника у насељу Опутница - општина Рудо“ и ”Израда пројектно – техничке документације за опремање стамбеног објекта колективног становања у Рудом” проведене су у 2018. години, с тим да су уговори закључени у 2019. години.

У складу са Законом о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 39/14 у даљем тексту: Закон) Општина је у току 2018. године провела 58 поступака укупне вриједности од 722.299 КМ (без ПДВ – а) и то:

- 4 отворена поступка у вриједности од 583.143 КМ који се односе на реконструкцију обданишта, електрификацију стамбених јединица, асфалтирање путева и превоз ученика;

- 9 поступака по конкурентском захтјеву за достављање понуда у вриједности од 78.988 КМ који се односе на јавну расвјету, гориво, чишћење снијега и др, од којих је један поступак поништен;
- 1 преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци у вриједности од 10.795 КМ који се односи на додатне радове на реконструкцији обданишта и
- 44 поступка путем директног споразума у вриједности од 49.373 КМ.

Ревизијским активностима обухваћени су проведени поступци јавних набавки у вриједности од 568.826 КМ (78%). У оквиру ревидираних поступака јавних набавки нису утврђене неусклађености са Законом, осим за процедуре јавних набавки које нису проведене за набавке: прослава дана Општине (3.000 КМ) и за организацију сајма туризма од стране ЈУ за туризам и спорт Рудо (4.757 КМ), што није у складу са чланом 6. Закона.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине је 18.12.2017. године донијела Одлуку о усвајању буџета за 2018. годину у износу од 4.416.200 КМ (порески приходи 2.462.840 КМ, непорески приходи 1.445.860 КМ, трансфери између или унутар јединица власти 385.000 КМ, примици за нефинансијску имовину 2.500 КМ и примици од финансијске имовине 120.000 КМ). Расходи са издацима су планирани у укупном износу од 4.416.200 КМ, а чине их: расходи за лична примања (1.464.340 КМ); расходи по основу коришћења роба и услуга (654.670 КМ); субвенције (180.000 КМ); грантови (466.200 КМ); дознаке које се исплаћују из буџета Републике Српске општине (1.011.840 КМ); расходи по судским рјешењима (19.700 КМ); трансфери између и унутар јединица власти (1.100 КМ); издаци за нефинансијску имовину (476.350 КМ); издаци за финансијску имовину (120.000 КМ) и издаци за отплату дугова (2.000 КМ). Буџетска резерва је планирана у износу 20.000 КМ.

Министарство финансија Републике Српске је 14.05.2018. године дало Општини сагласност за расподјелу суфицита оствареног у 2017. години у износу од 77.847 КМ и за неутрошена намјенска средства у износу од 157.315 КМ. Скупштина општине је 04.06.2018. године донијела Одлуку о расподјели утврђеног суфицита и неутрошених намјенских средстава за 2017. годину у износу од 235.162 КМ („Службени гласник општине Рудо“, број 5/18) за реализацију плана капиталних инвестиција у 2018. години (77.847 КМ) и за реализацију пројеката у сврху економског развоја локалне заједнице (157.315 КМ) с тим да се наведена одлука укључи приликом израде ребаланса буџета за 2018. годину, али исти није донесен.

Такође, Скупштина општине је 04.06.2018. године, донијела Одлуку о усвајању Плана капиталних инвестиција за 2018. годину, укупне вриједности од 532.297 КМ. Средства за финансирање капиталних инвестиција, обезбједиће се из средстава за капитална улагања која су предвиђена буџетом Општине за 2018. годину (454.450 КМ) и средстава суфицита из 2017. године (77.847 КМ) што укупно износи 532.297 КМ. У скупштинској одлуци (која је измијењена у односу на дати приједлог) наведен је укупан износ капиталних инвестиција од 644.297 КМ, што је више за 112.000 КМ од дефинисаних средстава (532.297 КМ), а за наведену разлику није навела из који средстава би се финансирани усвојени пројекти.

Након добијене сагласности Министарства финансија Републике Српске од 24.10.2018. године на Нацрт ребаланса буџета општине за 2018. годину, Скупштина општине је 19.11.2018. године усвојила Нацрт ребаланса буџета за 2018. годину. Такође је 18.11.2018. године добијена сагласност Министарства финансија Републике Српске на Приједлог ребаланса буџета општине за 2018. годину у коме је извршено усклађивање буџетских средстава и буџетских издатака на вишем нивоу за 591.190

КМ. Међутим, Скупштина општине је исти разматрала 27.12.2018. године и није донијела Одлуку о ребалансу буџета општине за 2018. годину.

Послије доношења буџета за 2018. годину вршене су реалокације буџетских средстава, а начелник Општине није полугодишње извјештавао Скупштину општине о извршеној прерасподјели буџетских средстава, како је дефинисано чланом 15. Одлуке о извршењу буџета општине за 2018. годину („Службени гласник општине Рудо“, број 12/17) и у Извјештају о извршењу буџета за период 01.01-31.12.2018. године није дат преглед о извршеним прерасподјелама буџетских средстава, како је дефинисано чланом 20. тачка ј) Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета („Службени гласник Републике Српске“, број 100/13 и 102/16).

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи, да се план капиталних инвестиција доноси у складу са планираним буџетским средствима и непосредно након усвојеног буџета.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се: Скупштини општине поднесе извјештаји о прерасподјели буџетских средстава и да се исти презентује у извјештају о извршењу буџета, како је дефинисано чланом 20. тачка ј) Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета.

6. Финансијски извјештаји

Општина није сачинила Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2018. године у складу са чланом 123. ставови (3) и (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број: 115/17 и 118/18), јер није извршила консолидацију, односно укључивање контролисаних ентитета додавањем нето имовине/капитала из њихових биланса стања у Консолидовани биланс стања Општине, односно кориговањем позиција акција и учешћа у капиталу и трајних извора средстава (ЈП „Информативни центар“ Рудо).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се Консолидовани биланс стања сачињава у складу са чланом 123. ставови (3) и (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01 - 31.12.2018. године исказано је у обрасцу ПИБ - Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 - општи фонд, што представља буџет у ужем смислу (у даљем тексту: ПИБ) и у обрасцу ПИФ - Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ).

Буџетски приходи и примици за 2018. годину су у обрасцу ПИБ - исказани у износу од 4.942.843 КМ, што је за 12% више у односу на буџет за 2018. годину. У извршењу буџета за 2018. годину у обрасцу ПИБ осим наведених буџетских средстава, Општина је исказала позицију – расподјела суфицита из ранијих периода у износу од 129.358 КМ (исказан је дио по Одлуци о расподјели суфицита и неутрошених намјенских средстава), мада иста није била саставни дио буџета (јер ребаланс није донесен, што је објашњено у тачки 5. извјештаја) како је дефинисано тачком 18 и 20. Упутства за утврђивање суфицита расположивог за расподјелу („Службени гласник Републике Српске“, број 45/13). По основу наведеног више је исказана позиција - расподјела суфицита из ранијих периода, а извршење је исказано на позицији капиталних инвестиција (77.847 КМ) и на позицији субвенција за запошљавање (51.511 КМ).

Буџетски расходи и издаци за 2018. годину су исказани у износу од 4.260.728 КМ, што је за 4% ниже у односу на планиране расходе и издатке за 2018. годину (објашњења су дата у наставку извјештаја).

Извјештај о извршењу буџета Општине за 2018. годину Скупштина општине је разматрала у 2019. години, а исти није усвојила. Такође, Скупштина општине није усвојила Извјештај о раду начелника и општинске управе за 2018. годину (у истом нису наведени финансијски показатељи за 2018. годину нити информације о раду надлежних одјељења) и Извјештај о реализацији плана капиталних инвестиција.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у Извјештају о извршењу буџета исказују позиције о расподјели суфицита и неутрошених намјенских средстава, само ако су наведене позиције саставни дио буџета/ребаланса буџета, како је дефинисано тачком 18 и 20. Упутства за утврђивање суфицита расположивог за расподјелу.

6.1.1. Приходи и примици

Буџетски приходи и примици за 2018. годину у ПИБ - су исказани у износу од 4.942.843 КМ. У обрасцу ПИФ (фонд 03) исказани су буџетски приходи и примици у износу од 163.529 КМ по основу грантова, 800 КМ по основу непореских прихода и 14.204 КМ по основу трансфера између различитих јединица власти.

6.1.1.1. Буџетски приходи

Буџетски приходи на фонду 01 су исказани у износу од 4.794.987 КМ, а чине их: порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између или унутар јединица власти, што је за 12% више у односу на буџетом планиране приходе. По налазу ревизије исти су више исказани за 20.917 КМ, што је објашњено уз непореске приходе.

Приходи фонда у обрасцу ПИФ на фонду 03 су исказани у износу од 178.533 КМ.

Порески приходи исказани су у износу од 2.619.687 КМ или 6% више у односу на буџет и највећим дијелом се односе на индиректне порезе (2.412.563 КМ); порезе на лична примања, приходе од самосталних дјелатности (127.692 КМ) и порезе на имовину (79.333 КМ).

Непорески приходи исказани су у износу од 1.776.935 КМ или 23% више у односу на буџетом планиране приходе, а односе се у главном на: приходе од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика (22.859 КМ); накнаде и таксе и приходе од пружања јавних услуга (1.739.995 КМ) и остале непореске приходе (13.731 КМ).

Приходи од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика су по налазу ревизије због погрешног евидентирања пословних промјена више исказани за 20.917 КМ, а мање остали приходи обрачунског карактера, јер приходи од камата и осталих накнада за дате зајмове нису признати и вредновани на обрачунској основи у складу са МРС ЈС 9 - Приходи из трансакција размјене (параграфи 14 и 16) и чланом 109. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Накнаде и таксе и приходе од пружања јавних услуга чине: административне накнаде и таксе (14.435 КМ); комуналне накнаде и таксе (47.376 КМ); накнаде по разним основама (1.641.516 КМ) и приходи од пружања јавних услуга (36.668 КМ).

Општина није у складу са чланом 2, 3 и 10. Одлуке о комуналним накнадама („Службени гласник општине Рудо“, број 11/15) донијела рјешења о висини комуналне накнаде физичким лицима, који су власници стамбених простора и корисници објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње.

Општина не остварује приход по основу коришћења простора за паркирање моторних возила на уређеним и обилеженим мјестима, како је дефинисано Правилником о начину, условима и висини наплате јавних паркиралишта („Службени гласник општине Рудо“, број 8/14).

Исказане накнаде по разним основама чине углавном накнаде за: уређење грађевинског земљишта (2.447 КМ); коришћење грађевинског земљишта (16.441 КМ); коришћење шума (63.759 КМ); воде (9.605 КМ); коришћење комуналних добара од општег интереса (6.147 КМ); промјену намјене пољопривредног земљишта (465 КМ); финансирање посебних мјера заштите од пожара (3.340 КМ); коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије (699.658 КМ); концесионе накнаде (839.578 КМ) и исте су за 25% више у односу на буџетом планиране накнаде.

Скупштина општине је 18.12.2017. године усвојила годишње планове/програме утрошка намјенских средстава („Службени гласник општине Рудо“, број 12/17) по основу накнада за: коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије (1.100.000 КМ), шуме (150.000 КМ), воде (10.100 КМ) и финансирање заштите од пожара (4.000 КМ).

У 2018. години доношењем Закона о престанку важења Закона о накнадама за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије („Службени гласник Републике Српске“, број 17/18), донесени Програм коришћења природних ресурса у сврху производње електричне енергије није усклађен са измијењеним прописом, нити са износом наплаћених средстава. Буџетом Општине за 2018. годину и програмом коришћења природних ресурса у сврху производње електричне енергије планирана су средства у износу од 1.100.000 КМ, а извршење је исказано у износу од 699.658 КМ.

Општина није донијела Годишњи план утрошка средстава од концесионе накнаде, како је дефинисано чланом 32. став (5) Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13 и 16/18), а наплаћена су и исказана укупна средства у износу од 839.578 КМ.

Скупштина општине није усвојила извјештај о извршењу о утрошеним средствима по основу накнаде за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије у коме је наведено да су средства планирана у износу од 1.100.000 КМ, а наплаћена у износу од 1.458.289 КМ (у ГКТ је исказано укупно извршење у износу од 1.539.236 КМ и по основу Закона о накнадама за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије и Закона о концесијама) а утрошена су у износу од 1.299.214 КМ и салдо новчаних средстава на дан 31.12.2018. године је 160.452 КМ. У Извјештају о извршењу програма је наведено веће извршење у односу на планирана средства, па су тако на име изградње примарних инфраструктурних објеката планирана средства од 330.000 КМ, а утрошена у износу од 404.935 КМ и за остале сврхе планирана су средства у износу од 770.000 КМ а утрошена у износу од 894.279 КМ.

Такође, донесени програм за коришћење намјенских средстава за шуме, није усклађиван са износом наплаћених средстава.

За План утрошка намјенских средстава по основу посебних водних накнада није обезбијеђена сагласност ЈУ „Воде Српске“, што није у складу са чланом 17. став (2) тачка б) Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, број: 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **доносе рјешења о висини комуналне накнаде физичким лицима, како је дефинисано Одлуком о комуналним накнадама;**

- **за План утрошка намјенских средстава по основу посебних водних накнада обезбиједи сагласност ЈУ „Воде Српске“ у складу са чланом 17. став (2) тачка б) Закона о водама;**
- **успоставе адекватни контролни поступци који се односе на планирање, утрошак и извјештавање о утрошку намјенских средстава.**

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи да се доноси годишњи план утрошка средстава од концесионе накнаде, како је дефинисано чланом 32. став (5) Закона о концесијама.

Грантови нису планирани, а исти су исказани на фонду 01 у износу од 9.510 КМ, а на фонду 03 у износу од 163.529 КМ (највећи дио средстава од 146.590 КМ је дозначен на име капиталне помоћи за финансирање радова на реконструкцији обданишта).

Трансфери између или унутар јединица власти су исказани у износу од 388.855 КМ - на фонду 01 и 14.204 КМ на фонду 03. Исказани трансфери на фонду 01 односе се на трансфер од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске по основу Закона о социјалној заштити (305.155 КМ); трансфер на име помоћи за неразвијене општине (63.700 КМ) и трансфер на име суфинансирања пројеката у општини (20.000 КМ). Трансфери су исказани на обрачунском основу, а на позицији потраживања по основу трансфера од других јединица власти исказан је износ од 61.950 КМ. Средства су наплаћена у 2019. години.

Примици за нефинансијску имовину су исказани на готовинском основу, а односе се на примитке од продаје зграда и објеката (19.002 КМ) и земљишта (1.665 КМ).

Примици од финансијске имовине су исказани у износу од 126.303 КМ, а односе се на примитке од наплате датих зајмова.

6.1.2. Расходи и издаци

Буџетски расходи и издаци за 2018. годину у ПИБ - су исказани у износу од 5.213.420 КМ, што је за 2% ниже у односу на ребалансом планиране расходе и издатке.

6.1.2.1. Буџетски расходи

Буџетски расходи су исказани у износу од 4.205.256 КМ, а чине их расходи: за лична примања запослених; по основу коришћења робе и услуга; финансирања и други финансијски трошкови; по судским рјешењима, као и субвенције; грантови; дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова и трансфери између и унутар јединица власти. По налазу ревизије исти су више исказани за 3.587 КМ (објашњено у наставку ове тачке извјештаја).

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 1.437.350 КМ, а чине их расходи за: бруто плате запослених (1.175.531 КМ); бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (237.865 КМ); накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада (17.466 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (6.488 КМ).

Расходе за бруто плате запослених чине расходи за: основну плату након опорезивања (687.408 КМ); увећање основне плате по основу радног стажа (41.422 КМ) и порезе и доприносе (446.701 КМ).

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада чине расходи за: накнаде за превоз на посао и са посла (23.891 КМ); топли оброк (74.465 КМ); регрес (49.950 КМ); дневнице за службена путовања у земљи и иностранству (5.055 КМ); остале накнаде (4.611 КМ) и порезе и доприносе (79.893 КМ).

У 2018. години доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, број 66/18), измијењен је начин уговарања плата између послодавца и запосленог, повећан је основни лични одбитак, уведен нови модел обрачуна плата и извршен прерачун коефицијената.

У процесу обрачуна и исплате личних примања запосленима утврђене су следеће неправилности:

- нису уједначени коефицијенти за обрачун плате за начелнике одјељења што није у складу са чланом 6. став (6) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 20/17 и 85/18);
- за службена путовања у иностранство не доносе се рјешења а обрачун ино дневница врши се као за обрачун дневница за службена путовања у земљи што није у складу са чланом 14. став (2) Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 73/10);
- у ЈУ Центар за социјални рад Рудо, коефицијенти који су одређени Правилником о платама и другим примањима већи су од прописаних, чланом 19. Посебног колективног уговора за запослене у области социјалне заштите Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 47/18);
- у ЈУ за туризам и спорт Рудо коефицијенти са вишом спремом који су дефинисани Одлуком о коефицијентима за обрачун плата са урачунатим порезом на доходак, нису дефинисани у складу са чланом 2. Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 10/17 и 85/18), а обрачун плате за директора вршен је по мањем коефицијенту од коефицијента дефинисаног поменутом одлуком и уговором о раду. Наведена неправилност у вези обрачуна плате је током спровођења ревизије отклоњена.
- у Општини, ЈУ Центру за социјални рад и ЈУ за туризам и спорт Рудо, евиденције о присуству радника на послу нису вођене у складу са Правилником о вођењу евиденција о присуству радника на раду („Службени гласник Републике Српске“, број 40/16).

Препоручује се начелнику, да обезбиједи, да се дефинишу коефицијенти за обрачун плате за начелнике одјељења, како је дефинисано чланом 6. став (6) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске и обрачун за дневнице у иностранству, врши у складу са чланом 14. став (2) Уредбе о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

Препоручује се директору ЈУ Центра за социјални рад Рудо, да обезбиједи, да се интерни акт којима се дефинишу плате и друга лична примања запослених усклади са Посебним колективним уговором за запослене у области социјалне заштите Републике Српске.

Препоручује се директору ЈУ за туризам и спорт Рудо, да обезбиједи, да се коефицијенти за плате (са вишом спремом) ускладе са Посебним колективним уговором за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 1.082.221 КМ, а чине их расходи наведени у наставку овог извјештаја.

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга исказани су у износу од 146.138 КМ. Односе се на расходе по основу: утрошка

електричне енергије (24.592 KM), коришћења фиксних и мобилних телефона и интернета (21.641 KM), утрошка угља (27.357 KM), утрошка лож угља (11.048 KM); услуге превоза (21.414 KM), услуге дератизације (8.019 KM); поштанских услуга (7.028 KM и остале услуге (25.039 KM).

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 28.560 KM, а односе се на расходе: за остале услуге и материјал за текуће поправке (11.952 KM); одржавање превозних средстава (6.105 KM) и остале расходи (10.503 KM).

Расходи по основу путовања и смјештаја исказани су у износу од 24.726 KM што је за 9% веће извршење у односу на буџетом планиране расходе. Односе се на расходе по основу: утрошка горива (19.405 KM); превоза личним возилима на службеним путовањима у земљи (1.635 KM) и остале расходе (3.686 KM).

Расходи за стручне услуге исказани су у износу од 49.071 KM, а односе се на расходе за услуге: осигурања (9.227 KM); одржавања рачунарских програма (8.381 KM); штампања (3.213 KM); објављивања огласа (2.804 KM); остале стручне услуге (12.670 KM) и остале расходе (12.776 KM).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине су исказани у износу од 67.444 KM. Односе се на расходе за услуге: чишћења јавних површина (40.000 KM); утрошка електричне енергије за јавну расвјету (16.132 KM); зимске службе (9.770 KM) и остале услуге (1.542 KM). По налазу ревизије исти су више исказани за 3.587 KM, јер расходи нису признати на обрачунском основу у периоду у коме је и обавеза за плаћање настала, како је дефинисано чланом 90. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Фактура је из 2017. године. По наведеном основу више су исказани расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине, а мање финансијски резултат ранијих година.

Остали некласификовани расходи исказани су у износу од 296.688 KM, што је веће извршење у односу на план за 5% (13.478 KM). Чине их расходи за бруто накнаде: скупштинским одборницима и посланицима (107.979 KM); по основу уговора о дјелу (11.807 KM); члановима комисија и радних група (39.010 KM); ван радног односа (49.094 KM); за привремене и повремене послове (13.171 KM), као и расходи репрезентације (58.839 KM) и остали расходи (16.788 KM). На фонду 03 исказан је износ од 14.529 KM који се односи на накнаду за рад општинске изборне комисије. Скупштинском Одлуком о висини накнаде за обављање дужности предсједника савјета мјесне заједнице („Службени гласник општине Рудо“, број 9/13) дефинисана су права на новчане накнаде предсједницима мјесних заједница у нето износу од 150 KM мјесечно, што на годишњем нивоу чини бруто износ од 29.844 KM.

Субвенције су планиране у износу од 180.000 KM, а исказане у износу од 230.072 KM, што је више за 28% у односу на одобрене субвенције. Односе се на субвенције за развој пољопривредне производње (178.561 KM) и субвенције у запошљавању (51.511 KM). За планирана средства буџетом за развој пољопривредне производње, Скупштина општине је 18.12.2017. године донијела Одлуку о подстицајима за развој пољопривредне производње за 2018. годину у износу од 180.000 KM („Службени гласник општине Рудо“, број 12/17). За субвенције у запошљавању Скупштина општине је 26.02.2018. године донијела Одлуку о подстицајима у запошљавању („Службени гласник општине Рудо“, број 2/18) у износу од 100.000 KM, а наведена позиција није планирана буџетом за 2018. годину, осим што је у наведеној одлуци дефинисано да ће се средства за ову намјену обезбиједити из средстава револвинг фонда. Ревизијом је утврђено да је дио средстава на име субвенција за запошљавање (средстава за набавку основних средстава) додијељен мимо критеријума који су дефинисани Одлуком о подстицајима за запошљавање у 2018. години.

Препоручује се Скупштини општине да се Одлука о подстицајима у запошљавању, доноси на основу буџетом планиране позиције за субвенције.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се додјела средстава за субвенције у запошљавању врши у складу са утврђеним критеријумима.

Грантови су исказани у износу од 506.446 КМ, што је више за 9% у односу на буџет. Односе се на текуће грантове (454.450 КМ) и капиталне грантове (51.996 КМ). Текући грантови се односе на одобрена и исплаћена средства: непрофитним субјектима у земљи у износу од 325.000 КМ (политичким организацијама 10.000 КМ, хуманитарним организацијама 23.450 КМ, спортским удружењима 13.700 КМ, вјерским организацијама 10.000 КМ, борачком организацији 55.000 КМ и другим организацијама 51.500 КМ, организацијама из области здравствене заштите 40.500 КМ, организацијама из области образовања науке и културе 22.000 КМ и осталим текућим грантовима непрофитним субјектима 98.850 КМ); грантови јавним нефинансијским субјектима – ЈП „Информативни центар“ Рудо 103.450 КМ и нефинансијским субјектима 26.000 КМ – КП „Услуга“ Рудо. Капитални грантови се односе на одобрена и исплаћена средства по пројектима УНДП-а и других организација у износу од 51.996 КМ, исти нису планирани буџетом, а извршавани су током 2018. године. За позицију капиталних грантова донесене су тек 31.12.2018. године двије Одлуке о реалокацији буџетских средстава.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се пропише форма извјештаја и утврди неопходна пратећа документација о утрошку грантова, те извјештавање и контрола врши у складу са тим.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане су у износу од 967.499 КМ, што је мање извршење у односу на буџет за 4%. Односе се углавном на дознаке за: сталну новчану помоћ која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите - Центар за социјални рад (192.699 КМ); додатак за помоћ и његу другог лица који се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите - Центар за социјални рад (353.006 КМ); једнократне новчане помоћи - Центар за социјални рад (12.049 КМ); текуће помоћи (ученицима и студентима 158.996 КМ, избјеглим и расељеним лицима 9.988 КМ, породици и дјечи 34.772 КМ, породицама палих бораца 15.292 КМ, остале текуће дознаке 30.123 КМ и остале помоћи 9.824 КМ); дознаке установама социјалне заштите за смјештај штићеника (46.690 КМ); остале дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују од стране установа социјалне заштите - Центар за социјални рад (54.176 КМ), дознаке хранитељским породицама – Центар за социјални рад (40.540 КМ) и капиталне помоћи у износу од 9.344 КМ.

Додјела средстава за спорт у ЈУ за туризам и спорт Рудо није извршена у складу са чланом 16. Закона о спорту („Службени гласник Републике Српске“, број 4/02 и 66/03) јер нису утврђени критеријуми и није извршена ни категоризација спортова и спортиста у складу са Правилником о категоризацији спортова у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 100/13).

Ревизијом је утврђено да су у Општини одобрене једнократне новчане помоћи по разним основама без успостављених критеријума у најмањем износу од 40.000 КМ (превоз ученика, помоћ ученицима, лијечење, лоша материјална ситуација и сл.). Такође, и у Центру за социјални рад су одобрене једнократне новчане помоћи без успостављених критеријума у најмањем износу од 12.000 КМ.

Препоручује се начелнику и директору Центра за социјални рад да обезбиједи, да се дефинишу правила и критеријуми за додјелу помоћи по разним основама.

Препоручује се директору ЈУ за туризам и спорт Рудо, да обезбиједи, да се дефинишу правила и критеријуми за додјелу средстава за спорт.

Издаци за нефинансијску имовину исказани су у износу од 462.947 КМ на фонду 01, а односе се углавном на издатке за произведену сталну имовину (459.755 КМ) и непроизведену сталну имовину (3.000 КМ). По налазу ревизије издаци за нефинансијску имовину су због неевидентирања мање исказани за 17.373 КМ, јер издаци нису признати на обрачунском основу у периоду у ком је и обавеза за плаћање настала, како је дефинисано чланом 104. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Фактура је из 2018. године, на име изградње јавне расвјете. По наведеном основу више је исказан буџетски суфицит и разлика у финансирању.

Издатке за произведену сталну имовину чине издаци за: прибављање зграда и објеката (3.744 КМ); инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (416.849 КМ) и набавку постројења и опреме (39.162 КМ).

На фонду 03 у ПИФ –у исказани су издаци за нефинансијску имовину у износу од 161.800 КМ, а односе се углавном на издатке за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (155.754 КМ) и набавку постројења и опреме (6.046 КМ). Највећи дио издатака се односи на реконструкцију обданишта.

Остали издаци су исказани у износу од 5.938 КМ, исти нису одобрени, а односе се остале издатке из трансакција са другим јединицама власти.

6.1.3. Буџетски суфицит

Буџетски суфицит је исказан у износу од 560.864 КМ, а чини га разлика између бруто буџетског суфицита од 1.003.144 КМ, примитака за нефинансијску имовину од 20.667 КМ и издатака за нефинансијску имовину од 462.947 КМ. Буџетски суфицит је више исказан за најмање 34.703 КМ, због неевидентирања и погрешног евидентирања пословних промјена у вези: непореских прихода, издатака за нефинансијску имовину и расхода по основу коришћења роба и услуга (тачка 6.1.1.1 и 6.1.2.1. извјештаја).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање је исказано у износу од 250.609 КМ, по основу разлике између примитака (примици финансијске имовине 126.303 КМ и осталих примитака 886 КМ), расподјеле суфицита из ранијих периода (129.358 КМ) и осталих издатака (5.938 КМ). По налазу ревизије нето финансирање је више исказано за 129.358 КМ, јер Одлука о расподјели утврђеног суфицита и неутрошених намјенских средстава за 2017. годину, није била саставни дио буџета (тачка 5 и 6.1. извјештаја).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана у износу од 811.473 КМ, а чини је: буџетски суфицит од 560.864 КМ и нето финансирање од 250.609 КМ. По налазу ревизије иста је више исказана за најмање 164.061 КМ и износи 647.412 КМ (тачка 5., 6.1., 6.1.1.1 и 6.1.2.1. извјештаја).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи су у билансу успјеха исказани у износу од 5.215.489 КМ, а чине их: порески и непорески приходи, приходи обрачунског карактера, грантови и трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти. Објашњења пореских и непореских прихода су наведена у тачки 6.1.1.1. извјештаја.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 241.969 КМ, а чине их углавном: финансијски приходи обрачунског карактера (6.272 КМ); добици од продаје имовине (2.232 КМ); помоћи у природи (189.674 КМ); остали приходи обрачунског карактера у негативном износу (37.876 КМ) и приходи обрачунског карактера по основу односа између или унутар јединице власти (81.439 КМ). По налазу ревизије због неевидентирања и погрешног евидентирања, приходи обрачунског карактера су мање исказани за 74.435 КМ (тачка 6.1.1.1 и 6.3.1.1. извјештаја).

Помоћи у природи се односе на помоћи на име изградње: путева (112.020 КМ); јавне расвјете (12.728 КМ); водовода (14.080 КМ); дјечијих игралишта (42.050 КМ); пословног простора (19.196 КМ) и остале нефинансијске имовине (5.286 КМ), а приходи обрачунског карактера по основу односа између или унутар јединице власти се односе на додијељену зграду полицијске станице (81.439 КМ).

6.2.2. Расходи

Расходи су исказани у износу од 4.967.633 КМ, а чине их текући расходи и расходи обрачунског карактера. Објашњења текућих расхода су описана у тачки 6.1.2.1. извјештаја и исти су више исказани за 3.587 КМ.

Расходи обрачунског карактера исказани су у износу од 1.131.851 КМ, а чине их углавном: расходи од усклађивања вриједности имовине (22.328 КМ); расходи по основу амортизације (1.054.157 КМ) и остали расходи обрачунског карактера (39.676 КМ). Расходи по основу усклађивања вриједности финансијске имовине су по налазу ревизије, због неевидентирања и погрешног евидентирања пословних промјена, мање исказани за 295.316 КМ (тачка 6.3.1.1. извјештаја).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за период 01.01 - 31.12.2018. године Општина је исказала финансијски резултат текуће године у износу од 247.856 КМ, а по налазу ревизије исти је прецијењен за најмање 238.211 КМ, због неевидентирања и погрешних евидентирања пословних промјена у вези: више исказаних непореских прихода за 20.917 КМ, мање исказаних прихода обрачунског карактера за 74.435 КМ, мање исказаних расхода обрачунског карактера за 295.316 КМ и више исказаних расхода по основу коришћења роба и услуга за 3.587 КМ, што је објашњено у тачкама 6.1.1.1., 6.1.2.1 и 6.3.1.2. извјештаја (непорески приходи, расходи и потраживања).

6.3. Биланс стања

Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2018. године није сачињен у складу са одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике (тачка 6. извјештаја).

6.3.1. Актива

Пословна актива је на дан 31.12.2018. године исказана у износу од 46.981.459 КМ бруто вриједности, 14.670.289 КМ исправке вриједности и 32.311.170 КМ нето вриједности. Чине је текућа имовина и стална имовина. По налазу ревизије пословна актива је због неевидентирања и погрешног евидентирања пословних промјена, више исказана за 1.613.439 КМ, што је образложено у тачки 6.3.1.1. и 6.3.1.2. извјештаја.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина Општине је на дан 31.12.2018. године исказана у износу 4.602.306 КМ бруто вриједности, 154.103 КМ исправке вриједности и 4.448.203 КМ нето вриједности, а чини је краткорочна финансијска имовина и разграничења и

нефинансијска имовина у текућим средствима. По налазу ревизије иста је више исказана за 1.815.049 КМ, што је објашњено у наставку ове тачке извјештаја.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења је исказана у износу од 4.588.616 КМ бруто вриједности, 140.605 КМ исправке вриједности и 4.448.011 КМ нето вриједности, а односи се углавном на: готовину и готовинске еквиваленте; краткорочне пласмане; краткорочна потраживања; краткорочна разграничења и краткорочну финансијску имовину и разграничења између или унутар јединица власти.

Готовина и готовински еквиваленти су исказани у износу од 1.593.982 КМ, а чине их средства на банковним рачунима Општине и то: 579.341 КМ се односи на средства по основу револвинг фонда; 160.452 КМ се односи на намјенска средства по основу Закона о концесијама и 854.189 КМ се односи на средства на редовном трезорском рачуну Општине.

Краткорочни пласмани су исказани у износу од 1.237.823 КМ, а односе се на дугорочне зајмове дате осталим домаћим нефинансијским субјектима који доспијевају на наплату до годину дана. По налазу ревизије исти су због неевидентирања пословних промјена у вези корекције пласмана, више исказани за најмање 1.083.774 КМ. Општина је у претходним периодима пласирала дугорочне кредите за подстицај економског развоја преко комерцијалних банака „Бобар банке“ а. д. Бијељина и „Нове банке“ а. д. Бања Лука. За кредите који су пласирани преко Нове банке, мониторинг кредита врши банка, гдје се и налазе кредитни досије. Од јуна мјесеца 2015. године Општина је преузела документацију о кредитима који су пласирани преко „Бобар банке“ у ликвидацији и предузима активности наплате и вођења судских спорова против неуредних дужника путем Правобранилаштва Републике Српске. Општина у пословним књигама није успоставила адекватну аналитичку евиденцију кредита. Кредити који су пласирани, а нису наплаћени преко „Нове банке“ су 586.607 КМ и „Бобар банке“ су 651.216 КМ. Општина није на дан билансирања у складу са одредбама МРС ЈС 29 – Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање (параграф 67 и 72) извршила процјену умањења вриједности датих зајмова и признала губитак услед умањења вриједности истих, односно губитак није евидентирала као корекцију датих зајмова, па су краткорочни пласмани више исказани за 97.621 КМ, а мање корекција краткорочних пласмана и расходи од усклађивања вриједности имовине. Наведена неправилност се одразила и на исказану вриједност финансијског резултата текуће године. Процјену умањења вриједности дугорочних зајмова датих осталим домаћим нефинансијским субјектима који доспијевају на наплату до годину дана, Општина није вршила ни у претходним обрачунским периодима и за исто је дата препорука у Извјештају о ревизији консолидованих финансијских извјештаје Општине за период 01.01 - 31.12.2014. године (РВ046-15), а у Извјештају о статусу датих препорука приликом ревизије консолидованих финансијских извјештаје Општине за 2014. годину (ИП015-17) наведено је да иста препорука није реализована. Због наведеног у почетном стању више је за 986.153 КМ исказан финансијски резултат ранијих година, а мање корекција дугорочних зајмова датих осталим домаћим нефинансијским субјектима који доспијевају на наплату до годину дана.

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 785.882 КМ, а односе се на потраживања: од запослених (1.500 КМ); за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (99.682 КМ) и остала краткорочна потраживања (684.700 КМ). По налазу ревизије иста су због неевидентирања и погрешног евидентирања пословних промјена, мање исказана за 20.628 КМ. Ревизијом је утврђено да краткорочна потраживања (за услуге, камате и пореска потраживања) нису евидентирани у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени

контног плана за буџетске кориснике, већ су иста евидентирана на позицији - краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти.

Општина није прије сачињавања годишњих финансијских извјештаја вршила усаглашавање међусобних потраживања (извод отворених ставки), како је дефинисано чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, па су тако потраживања на име накнада за коришћење шума од ЈПШ „Шуме“ Републике Српске а.д. Соколац, ШГ „Панос“ Вишеград исказана у претплати на дан 31.12.2018. године (63.858 КМ), као и на дан 01.01.2018. године (85.479 КМ), а исто није у напоменама уз финансијске извјештаје презентовано. На основу упућене и добијене конфирмације у току спровођења ревизије, шумско газдинство је потврдило да Општини дугују износ од 19.267 КМ.

Општина није на дан билансирања вршила процјену наплативости доспјелих потраживања, како је дефинисано чланом 60. став (6) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, па су исказана већа потраживања на име комуналне накнаде за 2.753 КМ, као и потраживања на име закупа земљишта за 7.685 КМ, а мање спорна потраживања, корекција потраживања и расходи од усклађивања вриједности имовине. Наведена неправилност се одразила и на исказану вриједност финансијског резултата текуће године. Процјену наплативости потраживања Општина није вршила ни у претходним обрачунским периодима, па је у почетном стању више за 19.540 КМ исказан финансијски резултат ранијих година и краткорочна потраживања, а мање су исказана спорна потраживања и корекција потраживања.

Остала краткорочна потраживања се односе на потраживања за новчана средства у укупном износу од 676.117 КМ од „Бобар“ банке а.д. Бијељина (која су се налазила на жиро рачунима банке и по основу дугорочног намјенског депозита у току 2014. године) и за исто је раније, као и 09.03.2017. године, Општина код надлежних судова пријавила своја потраживања.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти су исказана у износу од 963.677 КМ бруто вриједности, 140.605 КМ исправке вриједности и 823.072 КМ нето вриједности. По налазу ревизије највећи дио исказане вриједности финансијске имовине, се односи на имовину коју је требало признати и исказати у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, што је објашњено у наставку извјештаја. По налазу ревизије због погрешног евидентирања пословних промјена, наведена позиција је више исказана за 751.903 КМ, а мање су исказана потраживања по основу: продаје и извршених услуга (9.259 КМ); камата, дивиденди и други финансијски приходи на име обрачунатих камата (689.826 КМ) због кашњења у измирењу обавеза за пласирана средства за стимулативно кредитирање у претходним периодима преко Бобар банке (240.048 КМ) и Нове банке (449.778 КМ) и евиденција Пореске управе Републике Српске у износу од 187.573 КМ и корекција наведених потраживања у износу од 134.755 КМ.

Општина није на дан билансирања вршила процјену наплативости доспјелих потраживања на име камата, како је дефинисано чланом 60. став (6) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, па је више исказала вриједност краткорочне финансијске имовине (потраживања по основу камата) за 25.962 КМ, а мање расходе од усклађивања вриједности имовине. Наведена неправилност се одразила и на исказану вриједност финансијског резултата текуће године. Процјену наплативости наведене финансијске имовине Општина није вршила ни у претходним обрачунским периодима, па је у

почетном стању више за 600.286 KM исказала финансијски резултат ранијих година, а мање корекцију за камате, дивиденде и друге финансијске приходе у земљи.

Општина није извршила евидентирања и унос података о промјенама и стању пореских потраживања у складу са одредбама Правилника о систему пореског књиговодства у Републици Српској и Упутства о примјени МРС ЈС 23 - Приходи од трансакција које нису трансакције размјене („Службени гласник Републике Српске“, број 109/16), већ је потраживања која су настала у извјештајном периоду и приходе обрачунског карактера евидентирала у пребијеном стању. По наведеном основу су: мање исказана за 32.728 KM потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају за наплату у року до године дана, а више финансијски резултат ранијих година. Мање су исказана пореска потраживања и приходи обрачунског карактера за 53.518 KM, корекција потраживања и расходи од усклађивања вриједности имовине мање су исказани за 161.295 KM, а спорна пореска потраживања су мање исказана за 296.050 KM. Наведена неправилност се одразила и на финансијски резултат текуће године.

Дио исказане имовине у износу од 61.950 KM се односи на потраживања по основу трансфера од: Министарства локалне управе и самоуправе Републике Српске у износу 15.925 KM (помоћи неразвијеним општинама); Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске за исплату сталних новчаних помоћи и туђе његе за децембар 2018. године у износу 26.025 KM и Министарства финансија Републике Српске по потписаном уговору за подршку пројектних активности у износу 20.000 KM, као и потраживања од фондова социјалне заштите по основу боловања, рефундације за приправнике и породилског одсуства (7.680 KM).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **евидентирање потраживања врши у складу са чланом 60. став (6) и 68. Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике;**
- **изврши усаглашавање међусобних потраживања како је дефинисано чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;**
- **евидентирање пореских потраживања врши у складу са Упутством о примјени МРС ЈС – 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) и другим рачуноводственим прописима.**

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина Општине је на дан 31.12.2018. године исказана у износу 42.379.153 KM бруто вриједности, 14.516.186 KM исправке вриједности и 27.862.967 KM нето вриједности, а чини је дугорочна финансијска имовина и разграничења и нефинансијска имовина у сталним средствима. По налазу ревизије због погрешног евидентирања и неевидентирања пословних промјена, иста је мање исказана за 430.220 KM, што је објашњено у наставку ове тачке извјештаја.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења је исказана у износу 644.020 KM, а чине је дугорочни пласмани (акције и учешћа у капиталу и дугорочни зајмови) и дугорочна потраживања, која је по налазу ревизије мање исказана за 183.393 KM.

Акције и учешћа у капиталу исказани су у износу од 368.705 KM, а односе се на акције и учешћа у капиталу у јавним предузећима и јавним установама. У скупштинској Одлуци о оснивању Комуналног предузећа „Услуга“ а.д. Рудо од 11.04.2012. године и у рјешењу о регистрацији предузећа наведен је основни капитал предузећа у вриједности од 529.415 KM (оснивач 100% Општина). Приликом сачињавања консолидованог биланса стања Општина је у ГКТ извршила умањење позиција акција и учешћа у капиталу и трајних извора средстава за 183.393 KM, односно извршила је

умањење до исказаног износа капитала који је исказан у обрасцу биланс стања Комуналног предузећа „Услуга“ а.д. Рудо на дан 31.12.2018. године, умјесто да је само извршила консолидацију, односно укључила нето имовину/капитал из њихових биланса стања у Консолидовани биланс стања Општине, како је дефинисано чланом 123. ставови (3) и (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Наведена неправилност је у току спровођења ревизије отклоњена.

Дугорочни зајмови су исказни у износу од 275.315 КМ, а односе се дугорочне зајмове дате осталим домаћим нефинансијским субјектима, који доспијевају за наплату у периоду дужем од годину дана.

Дугорочна потраживања нису исказана. Дугорочна потраживања нису евидентирана у складу са Упутством о примјени МРС ЈС – 23 Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) и иста по налазу ревизије износе 844 КМ, за колико је мање исказан и финансијски резултат претходне године.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у износу 41.735.133 КМ бруто вриједности, 14.516.186 КМ исправке вриједности и 27.218.947 КМ нето вриједности, а чине је: произведена стална имовина, драгоцености, непроизведена стална имовина и нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми. Повећање вриједности нефинансијске имовине у сталним средствима извршено је по основу нових улагања и донација, а смањење по основу обрачунатих трошкова амортизације и продаје.

Произведена стална имовина исказана је у износу 32.636.922 КМ бруто вриједности, 14.511.353 КМ исправке вриједности и 18.125.569 КМ нето вриједности, а чине је: зграде и објекти, постројења и опрема и нематеријална непроизведена имовина.

Зграде и објекти су исказани у износу од 30.360.426 КМ бруто вриједности, 13.253.232 КМ исправке вриједности и 17.107.194 КМ нето вриједности, а чине је (стамбени објекти и јединице, пословни објекти и простори, путеви и мостови, јавна расвјета, водоводи и канализација и други објекти). По налазу ревизије исте су мање исказане за 316.991 КМ, што је објашњено у наставку извјештаја.

Дио нефинансијске имовине у сталним средствима у употреби и припреми није исказан у складу са захтјевима МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема и другим релевантним стандардима и прописима, а неправилности се односе на почетно признавање, вредновање и објелодањивање сталне имовине. Ревизијом је утврђено да је произведена стална имовина (јавна расвјета) због неевидентирања мање исказана за 17.373 КМ, јер у 2018. години није призната и евидентирана ситуација од 24.01.2019. године (радови завршени у 2018. години) на име изведених радова на изградњи јавне расвјете. За наведени износ мање су исказни издаци на име инвестиционог одржавања, реконструкције и адаптације зграда и објеката, обавезе из пословања, а више буџетски суфицит и разлика у финансирању.

Нематеријална произведена имовина је исказана у износу од 276.232 КМ бруто вриједности, 64.098 КМ исправке вриједности и 212.134 КМ нето вриједности. Нематеријална произведена имовина је због погрешног евидентирања више исказана за 74.719 КМ, а мање нефинансијска имовину у сталним средствима у припреми (64.935 КМ) и зграде и објекти (9.784 КМ), јер настали пословни догађаји не испуњавају услове да буду признати као нематеријална имовина, како је дефинисано чланом 24. Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и са МРС ЈС 31 - Нематеријална имовина (параграфи: 17, 26, 87). Наведена неправилност је у току ревизије отклоњена.

Непроизведену сталну имовину исказану у износу од 8.509.645 КМ чини углавном градско грађевинско земљишта (10.444 КМ) и остало грађевинско земљиште (8.494.368 КМ). Скупштина општине је 24.02.2015. године донијела Одлуку о уређењу простора и грађевинском земљишту („Службени гласник општине Рудо“, број 3/15) и земљиште је дефинисала као грађевинско (три зоне, четврта, пета и шеста) и остало грађевинско земљиште. Земљиште није класификовано у складу са чланом 29. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контог плана за буџетске кориснике и наведеном скупштинском одлуком, већ је углавном класификовано као остало грађевинско земљиште.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је исказана у износу од 588.246 КМ а чине је углавном издаци на име изградње: обданишта (435.885 КМ); јавне расвјете (62.858 КМ); пијаце (65.161 КМ) и остале имовине (24.341 КМ). По налазу ревизије иста је мање исказана за 64.935 КМ, а више нематеријална произведена имовина, што је описано уз позицију нематеријалне имовине. Изградња обданишта у 2018. години је финансирана из властитих средстава (230.438 КМ) и донаторских средстава која су исказана на фонду 03 у износу од 146.500 КМ.

Након спроведеног отвореног поступка на име „реконструкције и одржавања јавне расвјете у Општини, кроз модел финансирања из уштеде електричне енергије“ донесена је одлука о најповољнијем понуђачу „Елнос БЛ“ д.о.о. Бања Лука и са истим је Општина 22.05.2017. године закључила уговор. Предмет уговора је демонтажа постојећих 440 свјетилки, монтажа нових лед свјетилки и трошкови одржавања јавне расвјете у периоду од 2017 до 2025. године. Уговорена је укупна вриједност од 274.950 КМ са ПДВ, период отплате 89 мјесеци (годишњи износ од 37.072 КМ, односно мјесечни износ од 3.089 КМ). Уговором је дефинисано да ће наведена инвестиција бити власништво извођача радова, све до исплате уговорене цијене у потпуности од стране Општине. Уговор о набавци додатног материјала за реконструкцију јавне расвјете на територији Општине је потписан 14.07.2017. године и вриједност уговора је 14.884 КМ. Ревизијом је утврђено да основним уговором није дефинисана појединачно вриједност реконструкције јавне расвјете и вриједност трошкова одржавања јавне расвјете у наведеном временском периоду, већ је уговорена само укупна инвестиција. Није нам презентована фактура за изведене радове (презентован нам је: грађевински дневник, извјештај надзорног органа и Записник комисије о извршеном техничком прегледу наведене инвестиције), узете мјенице за гарантни период од извођача радова и дате мјенице извођачу радова као обезбјеђење за измирење обавеза. У 2018. години Општина је на позицији нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми и на издацима за нефинансијску имовину (на основу испостављених 12 рачуна од извођача радова од по 3.089 КМ и рачуна од 28.02.2018. године на име додатних радова у вриједности од 14.882 КМ) исказала укупан износ од 51.954 КМ на позицији нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми. Ревизији није документовано да је Општина вршила анализу ефеката из насталих догађаја по основу уговора, с посебним освртом на: фиксне трошкове који се признају као уговорени, а не као стварно настали трошкови; признавања и исказивања вриједности изграђене сталне имовине – јавне расвјете и утврђивања мјесечних износа обавеза за инвестициони дио и мјесечних трошкова одржавања у наведеном периоду. Исказане вриједности сталне имовине (јавне расвјете) су подцијењене за 289.834 КМ, а нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је прецијењена за 61.224 КМ, а обавезе из пословања су потцијењене за 228.610 КМ. У Напоменама уз финансијске извјештаје наведени пословни догађај, није објелодањен, осим што је дата информација о исказаним издацима на име реконструкције јавне расвјете за 2018. годину.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- признавање и вредновање нефинансијске имовине врши у складу са захтјевима МРС ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема;
- изврши свеобухватна анализа исказаних позиција нефинансијске имовине у сталним средствима у вези признавања и исказивања вриједности изграђене сталне имовине – јавне расејете, утврђивања мјесечних износа обавеза за инвестициони дио и мјесечних трошкова одржавања у наведеном периоду и исто евидентира у складу са рачуноводственим стандардима.

6.3.2. Пасива

Пословна пасива је на дан 31.12.2018. године исказана у износу од 32.311.170 КМ, а чине је обавезе и разграничења и властити извори. По налазу ревизије пословна пасива је због неевидентирања и погрешног евидентирања пословних промјена, више исказана за 1.613.439 КМ (тачке 6.3.1.1. и 6.3.1.2. извјештаја).

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења су исказане у износу од 175.401 КМ, а чине их краткорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 175.401 КМ, а чине их обавезе: за лична примања запослених; из пословања; за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите и краткорочна резервисања и разграничења.

Обавезе за лична примања запослених су исказане у износу од 2.518 КМ, а чине их обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата (1.108 КМ) и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи (1.410 КМ).

Обавезе из пословања су исказане у износу од 157.752 КМ, а чине их обавезе за набавку роба и услуга и према физичким лицима. По налазу ревизије обавезе из пословања су мање исказане за 17.373 КМ и за 228.610 КМ (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите су исказане у износу од 826 КМ, а односе се на обавезе за грантове.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција узмеђу или унутар јединица власти су исказане у износу од 7.250 КМ, а односе се на обавезе по основу обрачуна и поравнања више и погрешно уплаћених јавних прихода према општинама и фондовима по записницима Пореске управе Републике Српске.

У периоду од 01.01. до 28.02.2019. године плаћене су краткорочне обавезе у износу од 159.728 КМ (обавезе за лична примања 1.210 КМ, обавезе из пословања 157.458 КМ, обавезе за грантове 826 КМ и краткорочне обавезе 234 КМ).

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори су исказани у износу од 32.135.769 КМ, а чине их трајни извори средстава и финансијски резултат. По налазу ревизије исти су више исказани за 1.630.812 КМ.

Трајни извори средстава су у обрасцу Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2018. године изказани у износу од 8.918.010 КМ и највећи дио се односи на исказану вриједност земљишта (8.703.513 КМ) и на учешће у капиталу у јавним установама и јавним предузећима (214.497 КМ). По налазу ревизије трајни извори средстава су мање исказани за 183.393 КМ (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Финансијски резултат од 23.217.759 КМ чини финансијски резултат ранијих година (22.973.894 КМ) и позитиван финансијски резултат текуће године (243.865 КМ). По налазу ревизије финансијски резултат ранијих година више је исказан за најмање

1.575.994 KM, због неевидентирања и погрешног евидентирања пословних промјена, у вези: процјене наплативости краткорочних пласмана, краткорочних потраживања и пореских потраживања, а финансијски резултат текуће године је мање исказан за најмање 238.211 KM (тачка 6.2.3. извјештаја).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

У Билансу стања Општине на дан 31.12.2018. године исказана је ванбилансна евиденција у износу од 23.566 KM, а односи се на обавезе за испоручену нафту на име превоза ученика у 1999. години по основу Рјешења Владе Републике Српске од 22.04.1999. године („Службени гласник Републике Српске“, број 11/99). Наведену обавезу (главница и камата) Општина треба да плати ЈП „Робним резервама“ Републике Српске, а по основу пресуде Привредног суда у Источном Сарајеву од 12.07.2011. године. Стечајни поступак који је отворен 17.07.2017. године над поменутиим предузећем, још увијек траје.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова исказани су приливи готовине из пословних активности (4.922.265 KM) и одливи готовине из пословних активности (3.823.215KM) па је исказан позитиван новчани ток из пословних активности (1.099.050 KM). Општина је исказала негативан новчани ток из инвестиционих активности (481.769 KM), јер је исказала приливе готовине из инвестиционих активности (146.970 KM) и одливе готовине из инвестиционих активности (628.739 KM). Исказана готовина и готовински еквиваленти на почетку периода (976.701 KM) позитиван новчан ток из пословних активности и негативан новчани ток из инвестиционих активности, дају стање новчаних средстава на крају периода (1.593.982 KM).

Биланс новчаних токова за период 01.01 - 31.12.2018. године састављен је на начин како је прописано чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) и исти пружа релевантне информације о новчаним токовима у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје није дато образложење везано за сталност пословања, како је дефинисано MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеним информацијама на дан 31.12.2018. године, против Општине се воде 3 судска спора укупне вриједности од 259.976 KM (основ спорова је углавном дуг и накнада штете), а Општина је покренула 8 судских спорова укупне вриједности од 437.280 KM (основ спорова је углавном дуг по датим зајмовима физичким и правним лицима). Укупна вриједност ненаплаћених зајмова на име главнице је на дан 31.12.2018. године износила 1.083.773 KM, а на име камате је 626.248 KM (тачка 6.3.1.1. извјештаја). Правобранилаштво Републике Српске, Сједиште замјеника Фоча, преузело је од Општине одређени број предмета по основу ненаплаћених зајмова и покренуло судске поступке, а одабир предмета је био висина дуга, рокови доспијећа и застарјелост предмета.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидовани финансијски извјештај за 2018. годину сачињене су и Напомене за период 01.01 - 31.12.2018. годину, које пружају неопходне информације о Општини,

примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама али исте не задовољавају захтјеве MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и одредбе члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер нису објелодањене информације:

- о структури сталних средстава која се и даље користе, али им је књиговодствена вриједност нула у складу са MPC JC 17 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 94. б);
- о узроцима и разликама за дио планираних и исказаних позиција расхода и планираних и исказаних прихода у односу на претходну годину;
- везане за вриједности закључених уговора који ће се реализовати у наредном периоду;
- према захтјевима MPC JC 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) - (параграф 106, тачке а и б) којима је дефинисано да се објелодани износ прихода и потраживања признатих у вези са трансакцијом која није трансакција размјене;
- о судским споровима, потенцијалним средствима и потенцијалним обавезама у складу са MPC JC - 19 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграфи 97-109);
- неусаглашена салда потраживања на дан пописа, као и разлози због којих није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем;
- друге финансијске и нефинансијске информације које могу да послуже за разумијевање постојећег или очекиваног стања.

Такође, Образложења уз финансијске извјештаје које је саставила ЈУ Центар за социјални рад Рудо и ЈУ за туризам и спорт Рудо не задовољавају захтјеве MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и одредбе члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје општине и буџетских корисника (који су у саставу ГКТ) објелодањују информације у складу са захтјевима MPC JC и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Станојка Вучетић, с. р.

Др Бојан Ђурић, с. р.